

ŪDRIJOS PAGRINDINĖS MOKYKLOS DARBUOTOJŲ ETIKOS NORMOS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Darbuotojų etikos normose (toliau: etikos normos) skelbiamos bendražmogiškosios bei profesinės etikos vertybinės nuostatos ir moralaus elgesio principai, kuriuos įsipareigoja taikyti visi mokyklos darbuotojai.

2. Etikos normos skiriamos tam, kad padėtų darbuotojams suprasti etiško elgesio problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime, bei padėtų jas spręsti.

3. Etikos normos papildo darbuotojų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos LR Švietimo įstatyme, mokyklos nuostatuose, vidaus tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose aktuose.

4. Etikos normose vartojamos sąvokos:

Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Darbuotojų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukiantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiantis etikos normas.

Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.

Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.

Viešieji visuomenės (valstybės) interesai – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

II. ETIKOS NORMŲ TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

5. Etikos normos paskirtis nubrėžti tolerancijos ribas mokyklos narių tarpusavio santykiuose, išryškinti mokyklos darbuotojų etikos požiūriu vengtiną elgesį.

6. Esamiems ir naujai priimamiems darbuotojams padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, mokslinę bei pilietinę atsakomybę.

7. Formuoti darbuotojų suvokimą, jog etika būtina bet kurioje veikloje, ji svarbi didinant visuomenės pasitikėjimą mokyklos veikla.

8. Padėti mokyklos darbuotojams vertinti ir spręsti konkrečius etinio pobūdžio klausimus.

9. Vienas svarbiausių tikslų – neetiško elgesio prevencija.

III. PAGRINDINIAI ETIKOS PRINCIPAI IR VEIKLOS ETIKOS REIKALAVIMAI

10. Visi darbuotojai įsipareigoja aktyviai palaikyti mokyklos siekius, garbingai atstovauti mokyklai, etiškai elgtis tiek mokykloje, tiek už jos ribų, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir užsienyje.

11. Objektiviai, remiantis kompetencija, vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiškai patariant ir padedant vieni kitiems.

12. Laiku, atidžiai ir profesionaliai atlikti pareiginėse instrukcijose numatytas funkcijas.

13. Siekti aukštesnės kompetencijos savo darbe, domėtis savo srities mokslo naujovėmis.

14. Puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu bei su savivaldos institucijomis (Mokyklos taryba, Metodine taryba, Mokinių taryba ir kitomis).

15. Vadovautis skirtingų lyčių lygybės principu, būti tolerantiškiems kitai nuomonei, kitų tautybių, rasių, religinių bei politinių įsitikinimų atstovams.

16. Suprasti, jog mokyklos darbuotojo etiką pažeidžia:

16.1. mokinių arba kolegų diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje ar sportinėje veikloje;

16.2. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems darbuotojams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;

16.3. darbuotojo nepagarbus atsiliepiamas apie nedalyvaujančio kolegės profesinius gebėjimus, asmenines savybes;

16.4. kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, kompetencija, asmeniniai reikalai ir asmeninės savybės, elgesys, gyvenimo būdas, apranga) tiek su mokiniais, tiek su kitais asmenimis;

16.5. darbuotojo nepagarbus, familiarus (per daug laisvas) elgesys su mokiniu, mokinio asmeninių savybių, šeimos aptarimas ar paviešinimas asmenims, tiesiogiai nesusijusiems su jų ugdymu, problemos sprendimu;

16.6. šokiruojanti, seksuali (gilioji iškirptės, ypatingai trumpi sijonai), blaškanti mokinių dėmesį, netvarkinga, sportinė (išskyrus kūno kultūros mokytojus) apranga, vilkima per pamokas;

16.7. alkoholinių gėrimų ir narkotinių medžiagų vartojimas mokykloje ir jos teritorijoje.

17. Suteikiant pedagoginį vardą, apdovanojimą, kolegės veiklos pripažinimą turi būti remiamasi tik dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendento savybėmis, o ne asmeniniu ar politiniu santykiu.

18. Mokyklos darbuotojų santykiuose tiesos sakymas, viešumas, tiesos gynimas, draugiškumas ir geranoriškumas yra vieni svarbiausių mokyklos bendruomenės nario etikos principų.

19. Atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklaisyti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo.

20. Suprasti, jog mokyklos darbuotojo laisvei prieštarauja:

20.1. nepakantumas kitokiai mokinių ar kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;

20.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas;

20.3. mokinių ir mokinių tėvų išsakomos nuomonės apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus sąmoningas ribojimas arba ignoravimas.

21. Tausoti ir atsakingai naudoti mokyklos turtą, materialinius išteklius, taupiai naudoti valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas vykdant mokyklos tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus. Šią nuostatą pažeidžia:

21.1. mokyklos materialinių bei finansinių išteklių naudojimas politinei veiklai, privačiam verslui ar asmeninių poreikių tenkinimui;

21.2. piktnaudžiavimas mokyklos ištekliais vykdant projektus;

21.3. mokyklos nuosavybės niokojimas – dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo.

22. Kiekvienas mokytojas ir darbuotojas turi be baimės, tačiau korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, siekdamas pagerinti bendruomenėje profesinės etikos klimatą.

23. Kiekvienas mokyklos narys turi prisiimti dalį atsakomybės už sklandų mokyklos darbą, savo veikloje turi vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto.

24. Gerbti ir aktyviai prisidėti, puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas.

IV. MOKYMO/(-SI) IR DARBO ETIKA

25. Bendraujant ir bendradarbiaujant dalykinėje srityje, darbuotojai turi būti kompetentingi, kultūringi, humaniški, teisingi, reiklūs sau ir kitiems. Kontroliuoti ir slopinti tokius savo asmeninius bruožus kaip nervingumas, nesusivaldymas, emocinis pasikarščiavimas ir pan.

26. Mokytojas privalo nešiuurkščiai, neįžeidžiančiai, bet reikliai reikšti kategorišką nepakantumą mokinių nesąžiningumui, elgesio normų pažeidimo faktams kaip plagijavimas, nusirašinėjimas, falsifikavimas, pažymių rezultatų klastojimas. Mokinio žinių bei įgūdžių vertinimas turi būti teisingas, sąžiningas, suderintas su dėstomo kurso tikslais, priklausantis nuo žinių kokybės.

27. Tiesioginių ar netiesioginių dovanų, neakademinių pobūdžio paslaugų, tiesiogiai nesusijusių su mokymo kursu, reikalavimas arba priėmimas iš mokinių tėvų (globėjų) vertinamas kaip neetiškas poelgis.

28. Primitytinai nereikalauti asmeninio pobūdžio informacijos iš mokinių, nesieti tokio pobūdžio informacijos su žinių įvertinimu.

29. Atsiskaitymas už kursą nesietinas su mokinių ar jų tėvų (globėjų) dalyvavimu (nedalyvavimu) mokytojui priimtinoje (nepriimtinoje) politinėje ar visuomeninėje veikloje.

30. Pasitikėjimo atmosferai kenkia konfidencialios informacijos pateikimas (atskleidimas) tretiesiems asmenims, jų aptarinėjimas su kitais darbuotojais nesant specialaus pagrindo (teisinio pagrindo, naudos mokiniui arba numatomos žalos kitiems).

31. Neleistina naudoti privataus pobūdžio informacijos apie mokinį be jo tėvų (globėjų) sutikimo kaip mokymo ar tyrimo medžiagą.

32. Neleistinas nekorektiškas, tendencingas kolegos darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas (ypač pamokų metu su mokiniais) dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių su vertinamo mokslinio ir metodinio darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.

33. Neleistinas mokinio žeminimas atsižvelgiant į jo socialinę padėtį (aprangą, gyvenimo aplinką, šeimyninę padėtį ir t.t.).

V. ETIKOS NORMŲ PRIEŽIŪRA

34. Etikos normų priežiūrą atlieka direktoriaus įsakymu sudaryta Mokyklos darbuotojų etikos normų priežiūros komisija (toliau tekste – Etikos komisija), vadovaudamasi Etikos normomis.

35. Komisijos penkis narius trejiems metams tvirtina direktorius. Kandidatus tapti Etikos komisijos nariais siūlo darbuotojų susirinkimas. Komisijos nariai gali eiti pareigas ne ilgiau kaip dvi kadencijas iš eilės. Komisija dirba vadovaudamasi Etikos normomis, kurias tvirtina direktorius. Komisija į posėdžius turi teisę kviešti vadovus bei su klausimu susijusius asmenis.

36. Etikos komisijos posėdžiai šaukiami gavus pareiškimą arba siekiant inicijuoti Etikos normų papildymus ar pataisas.

37. Etikos komisijos posėdžius šaukia ir jiems vadovauja Etikos komisijos pirmininkas. Jeigu gautas pareiškimas susijęs su Etikos komisijos pirmininku, posėdį šaukia ir jam vadovauja komisijos pirmininko pavaduotojas.

38. Pažeidimai, dėl kurių kreipiamasi į Etikos komisiją, turi būti įvykę ne anksčiau negu prieš pusę metų.

39. Pareiškimai dėl etikos pažeidimų įteikiami Etikos komisijos pirmininkui raštu. Priimami svarstyti tik aiškiai motyvuoti pareiškimai. Anoniminiai pareiškimai nesvarstomi.

40. Pagrindas pradėti nagrinėjimą dėl Etikos normų pažeidimo:

40.1. asmens (pareiškėjo) rašytinis pareiškimas su pateiktais faktais;

40.2. visuomenės informavimo priemonėse pateikta informacija apie Mokykloje pažeistas piliečių ar kitų asmenų teises.

41. Etikos komisija privalo išnagrinėti gautą pareiškimą, priimti sprendimą ir raštu (pasirašytu Etikos komisijos pirmininko) atsakyti pareiškėjui ar suinteresuotam asmeniui ne vėliau kaip per 30 dienų nuo pareiškimo gavimo dienos. Etikos komisija pareiškimo išnagrinėjimo terminą gali pratęsti motyvuotu sprendimu.

42. Mokyklos darbuotojas, dėl kurio gautas pareiškimas ar informacija, yra informuojamas apie jo turinį ir pateikia raštu paaiškinimus per 5 darbo dienas nuo informavimo dienos.

43. Mokyklos darbuotojas turi teisę dalyvauti Etikos komisijos posėdyje, kuriame svarstomas su juo susijęs pareiškimas ar informacija.

44. Etikos komisijos nariai privalo laikytis konfidencialumo ir neskleisti informacijos apie tiriamą medžiagą, kol atliekamas tyrimas.

45. Etikos komisijos sprendimai yra teisėti, jei posėdyje dalyvauja ne mažiau kaip 4 Etikos komisijos nariai. Nedalyvaujant pirmininkui, Etikos komisijai vadovauja pirmininko pavaduotojas.

46. Etikos komisijos sprendimai priimami paprasta balsų dauguma. Jeigu posėdyje dalyvaujančių narių balsai pasiskirsto po lygiai, lemiamas yra Etikos komisijos pirmininko balsas.

47. Etikos komisija, nusprendusi, kad svarstyto asmens elgesys pažeidė Etikos normas, atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį ir laipsnį, turi teisę taikyti tokias priemones:

47.1. paimti iš darbuotojo raštišką paaiškinimą.

47.2. raštu įspėti darbuotoją.

47.3. pasiūlyti direktoriui paskirti vieną iš drausminių nuobaudų: pastabą, papeikimą, atleidimą iš darbo.

47.4. už profesinės etikos pažeidimus gali būti taikomos moralinio poveikio priemonės (pvz., žodinė pastaba, įspėjimas ir pan.).

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

48. Būtina etikos normų priėmimo sąlyga – viešas jo projekto svarstymas, kad jis būtų priimtas kaip įsipareigojimas, o ne įpareigojimas.

49. Etikos normos skelbiamos viešai internetiniame puslapyje.

50. Etikos normos negali numatyti visų nepagarbos pripažintoms profesinėms vertybėms atvejų, todėl Etikos komisija, nagrinėdama konkrečius pareiškimus dėl nederamo elgesio Etikos normų nenumatytais atvejais, turi spręsti, ar konkretus poelgis nesuderinamas su profesinės etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.

PRITARTA

Ūdrijos pagrindinės mokyklos
darbuotojų susirinkime
2013-01-03 protokolo Nr.1